

O'ZBEKISTON

VOVOZI

IJTIMOIY-
SIYOSIY
GAZETA

• 2005-yil

• 25-avgust

• Payshanba

• 105-106 (27.441)

• www.uzbekistonovozi.uz

• 1918-yil 21-yundan chiqqo boshlogan.

Ҳаёт йўлида биринчи масала — мактаб масаласидир

КЕЛАЖАККА ХИЗМАТ ҚИЛУВЧИ МАСАНАЛР

Янги мактаб ўзининг ташки кўришино кўйлиги билан кўзни кунгарида. Мактаб ёнида курилган замонавий спорт зали эса ишга туширилгач, шу худудда яшовчи барча ўғил-қизларни ўз бағрига олади.

— Тендер нархи 220 миллион сўм бўлган мазкур мактаб биноси «Ўзгариш» курилиш ташкилоти бунёдкорлари томонидан барпо этиди, — дейди туман халқ таълими бўлими мутахассиси Кўзибай Ортиков. — Курилиш ишларидан эса хеч ким чедта тургани ўйк. Мактаб ўқитувчилари, махалла аҳли, қолаверса, хомийлар кўмаги билан уқиска фур-

сатда ниҳоясига етказилди. Айни пайтда барча синфхоналар таъмирдан чиқарилиб,

ўкув мавсумига таҳт қилиб кўйилди.

Шу кунларда тумандаги 3 та

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси халқаро ҳуқуқ нормаларига мувоффик жорий йилнинг ионида Киргизистон Бош прокурорига хавфли жиноятчilar — шу йил 12-13 майдай Андиконда содир этилган терророрлик харакатининг фаол иштирокчilarini ўзбекистонга топшириш тўғрисида сўровнома ўборганди. Шубъ

жиноятчilarни ташкилоти барорлари, мазкур фармонлар ўзбекистон демократик принциплар ва қадрингларга қатъий тарафорд орекалининг, унинг ҳуқуқий давлат барпо этиш, жиной жазоларни либераллашибди, инсоннинг конституцияий ҳуқувлari ва эркинликлari самарали тарзда химоя этишини таъминлаш ўйнидан бунчада бўён ҳам собйтёдамлилар билан боравериша таъир эканлигининг янга бир ёркян далилларид.

Юқори палата аъзолари ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати учун ялпи мажлисингин кун тартибiga кириши мўлжалланган масалаларни мухоммади этилар.

Бюджет ва иқтисодий ислоҳотлар масалалари, Конуничилик ва суд-хуқуқ масалалари, Ташки сиёсат масалалари ҳамда Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари кўмитаclarining мажлиslari бўlib ўтди.

Кўмита маслalari ўзбекистон Республикаси Президентининг яндинагина ўзининг «Ўзбекистон Республикаси ўлим жазони бекор килиш тўғрисидаги ва «Ҳамоқ олишга санкция бериш ҳуқукини судларга ўтказиш тўғрисidагi фарmonlariга тоқсан ҳуқуқий ва сиёсий баҳо берилди. Сенatorlar таъкидлаб айтдilar, мазкур фарmonlар ўзбекистон демократик принциплар ва қадrингlariга қатъий тарафорд орекалининг, унинг ҳуқуқий давлат барpo этиш, жиной жазolarni лиberal lajebidi, insonnning konstituyotiyi ҳuquqlari va erkinliklari samarali tarzda himoya etishini tayminla shiylidi.

Кўмита маслalari ўзбекистон Республикаси Конуничiliкни ўзигарishi va «Ҳамоқ олишга санкция berish huqukiini sudlarga utkazish t'ogrisidagi farmonlariга toksan huqukiy va siёsий baҳo berildi. Senatorlar taъkiidlاب айтдilar, mazkur farmonlari ўzbekiston demokratički principlari va qadriyatlari ga qatъiy taraforod oрекaliyin, uning huqukiy davlat barpo etish, jinoyi jazolarni libeeral lajebidi, insonnining konstituyotiyi huquqlari va erkinliklari samarali tarzda himoya etishini tayminla shiylidi.

Конуничilikni va sud-huquq masalalari kўmita maslalari ҳamda Konuuniciliqni kungarishni haxida, «Ўзбекистон Республикаси Sолик кодексining 58-moddasiga ўzgarishi va kungarishni t'ogrisidagi», «Ўзбекистон Республикасининг Sолик kodexsinga qetishidan soʻzlasidani».

Сенatorlar mazkur konuuniciliqni mukomoma etib, ujar jasasidan kўmita taylengran hulosalarni inobatga xolda Senat Konuuniciliqni mukomoma etildilar.

Бюджет ва иқтисодий ислоҳotlari masallalari kўmita maslalari ҳamda Konuuniciliqni kungarishni haxida, «Ўзбекистон Республикаси Sолик kodexsinga qetishidan soʻzlasidani».

«Ўзбекистон Республикасининг Jinoat kodexsinga qetishidan

Давлат ва жамият курилиши ақадемияси

Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат ва жамият курилиши ақадемияси “Ўзбекистон жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ килиш йўлида” китобини тайёрлаб, нашр этди.

Китобда жамиятни демократлаштириш ва янгилаш ҳамда мамлакатни модернизациялаш йўлида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг устувор ғоя ва ўналишлари жаҳон тажрибаси ва истиқлол йилларида мамлакатимизда эришилган ютуклар асосида атрофлича шарҳлануб, мамлакат тараққиётининг бутунги босқичида Юртбошимиз белгилаб берган вазифаларни амалиётга татбиқ қилиш йўллари баён этилган. Мазкур китоб илмий муассасалар, ҳокимлик, вазирлик, давлат кўмиталари, агентликлар, жамоат ташкилотлари бошқарув бўгини раҳбар ходим ва мутахассисларига мўлжалланган.

Китобга буюртмалар қабул қилиш давом этмоқда.

Шунингдек, “Миллий истиқлол гояси” туркумида “Кучли давлатдан - кучли жамият сари”, “Ўзбекистонда ҳокимиятнинг бўлиниши тамойилининг амалга оширилиши”, “Ўзбекистон ва жаҳон ҳамжамияти”, “Эркин иқтисодиёт тамойиллари”, “Миллий гоя ва маънавий тараққиёт тамойиллари”, “Судларнинг янги мақоми” каби жами 18 номда рисолалар нацр этилди. Рисолаларда Ўзбекистонда давлат ва жамиятни ислоҳ этиш ҳамда модернизация қилиш борасида ўзбек моделининг мухим таркибий қисми - тадрижийлик ва босқичма-босқичлик тамойилининг моҳияти миллий истиқлол гояси асосида баҳоланган ҳамда янгича ёндашув, ғоя ва қарашлар мажмуи сифатида талқин этилган.

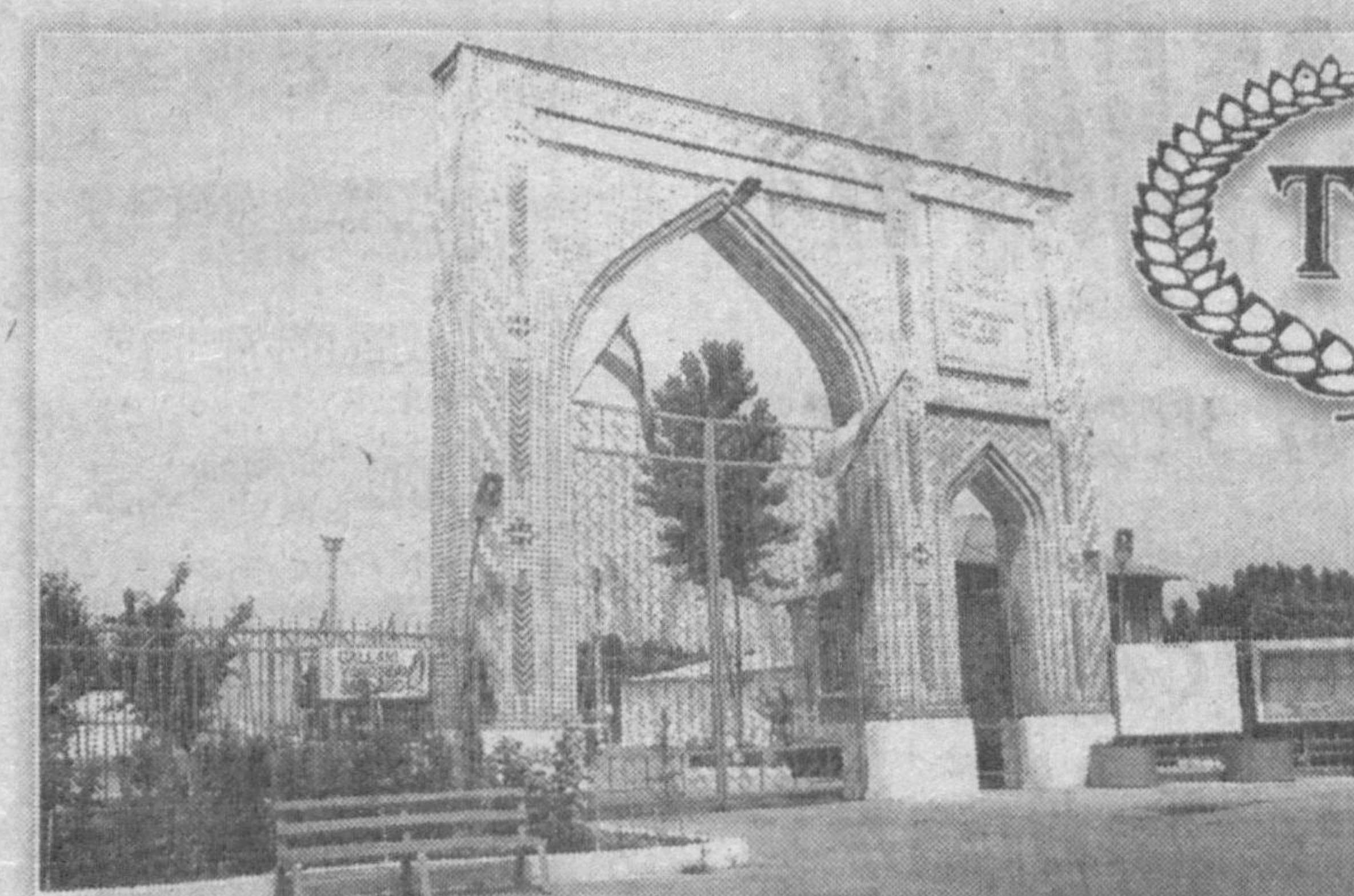
Рисола ҳокимликлар, вазирликлар, давлат қўмиталари, агентликлар, илмий муассасалар, жамоат ташкилотлари раҳбар ходим ва мутахассислари ҳамда кенг ўкувчилар оммасига мўлжалланган.

Мазкур рисолаларга буюртмалар қабул қилиш давом этмоқда.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Ўзбекистон шоҳкӯчаси, 45.
Кўшимча маълумот учун телефон: 132-60-57; 132-61-22; 132-60-76. Факс: 139-17-83

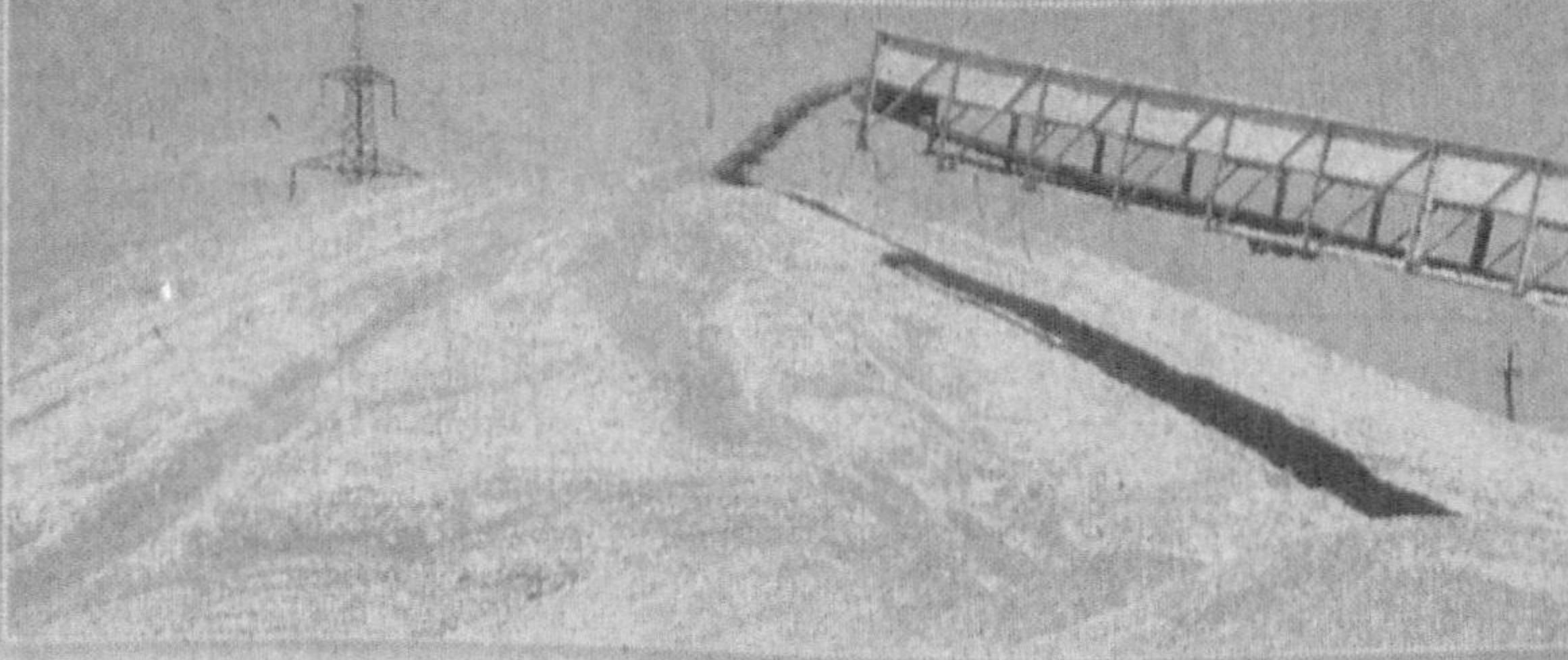
АКАДЕМИЯ
нашириёти

«ТОШКЕНТДОНМАҲСУЛОТ»

АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ МЕҲНАТ ЖАМОАСИ

Серкуёш Ўзбекистон халқини энг улуғ, энг азиз байрам –
МАМЛАКАТИМИЗ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 14 ЙИЛЛИГИ
муносабати билан самимий қутлайди.

Ўтган ўн тўрт йил мобайнида мамлакатимизда
мисли кўрилмаган ўзгаришлар юз берди.

Бу узоқни кўзлаб амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг,
халқимиз бунёдкорлик меҳнатининг ёрқин самарасидир.

Иқтисодиётимиз тобора юксалиб бормоқда.

Ишлаб чиқаришни ривожлантириш, маҳсулот ҳажмини кўпайтириш
ва сифатини ошириш борасида жамиятимиз тизимидағи корхоналарда
ҳам қатор ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Айниқса, ун маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи корхоналаримизда
технологик жараёнларни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни
маҳаллийлаштириш борасидаги ютуқлар таҳсинга лойиқ.

Биз мижозларимиз манбаати, мамлакатимиз тараққиётини кўзлаб, янада
қуляй фойдали хизмат турларини кўпайтириш устида изланмоқдамиз.

Ўзбекистоннинг буюк келажагини яратиш йўлида бундан буён ҳам
ҳормай-толмай меҳнат қиласиз.

ЮРТИМИЗ ТИНЧ, ОСМОНИМИЗ МУСАФФО БЎЛСИН!

**«Тошкентдонмаҳсулот»
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ ЖАМОАСИ**

Биз билган ва билмаган тарих

БОБУРНИНГ ДИПЛОМАТИК МАҲОРАТИ

«Бобурнома»даги манбалар бига Амир Темур салтанати даврида, ундан сўнг ҳам дипломатия мактаби, анироғи академияси мавжудлигидан далолат беради. Айниқса сарой айланари ва давлат бошваруви доирасидаги шахсларнинг ўзаро муносабатлари, такаллуб ва ҳарқатларининг ҳар кисмida алоҳида мазмун мавжудлигини билдиради.

Захириддин Бобурнинг Хиротга борганилиги мисоли таҳлилини давом этирирамиз. Бобур ёзаси: «Мана даги ёлчилар кедилар. Сўнгра Мухаммад Бурундук барлос ҳам келди, мен ҳуд нега бормагаймен. Юз-икки юз йиғон йўлни бу маслаҳат учун тай килибтурмэн. Мен Мухаммадбек била — ўқ мутаважжи будум, ул фурсадда мирзолар Мурғобга келиб эдилар».

Ушбу кичик парчада Бобур элчиларнинг келишини ўзига нисбатан эктириом деб билади. Бу хурматни Мухаммад Бурундукнинг ташрифи янда кувватлаган, шу туфайли Бобур «мен нега бормагаймен» деган ҳақли хулоса келади.

Мурғобдаги мирзо сultonларини тасвiri тоқсан дипломатик манзарани ўзида ифодасини топган: «Бадиuzzamон мирзонинг девонхона уйига етту, мұқаррар андоқ эдикум мен ўйдин киргача килингаймен. Бадиuzzamон мирзо зо кўпли арақа келгай, дохи кўриштагай, мен ўйдин киргача, бир кўнгудум, дохи бедаранг мутаважжи бўлдум, **Бадиuzzamон мирзо охисторлар кўлуб, сустекор юруди**».

Дастлаб Бобур дипломатик тартиби билмай ҳаракат кылганлигини сезмайди. Охирги жумлада эса ўта нозик жиҳат бор, Бадиuzzamон мирзонинг секинлик билан ўриндан туриши, анироғи кўзгалиши, суросту қадам босиши учун Бобурга «сандан кўра мен тоқсакриман» деган мазмун бильдирилди. Бобур ўзининг бу хатосини исоди даражасида баҳоламоқда. Демак, ўша давр дипломатик муносабатлар шу даражада нозиклашиб, ҳар томонлама қонунийлаштирилган эканки, бир оддий ҳаракат ҳам шахзодаларнинг обўръ-эътиборига таъсир этган.

Шу аснода Бобур билан кўнишларни охидада баҳолади.

Биринчидан, Бобур билан Абулмуҳсин мирзонинг отдан тушишлари, сўнг кўришиб яна отта мишишларнинг ўзи темурйлар салтанатидаги дипломатик коидага аниқ амал килишини намунасири. Иккинчидан, Бобур Музаффар мирзо ва Ибн Ҳусайн мирзолар Сulton Ҳусайн Байкардир. Уларни ўзларидан катта бўлган шахзода Абулмуҳсин мирзодан кечик келишарини мавжуд, тартиби бушиш даражасида баҳоламоқда. Бунда Бобур жуда усталик билан миризларнинг катта иллати — майнастистикларни ўғе уларнинг ёнларини олгансимон баён этса-да, салтанат таҳдир шуларга ўшаш шахзодаларга копланни, шу боси Ҳусосонда темурйлар салтанати инкорозга учраганини кўрсатмоқда.

Учинчидан, Темурйлар саройида шахзодаларнинг ўши (агар улар мансаб эгаси бўлсалар) алоҳида аҳамиятга молик бўлганга ва бу дипломатик ҳужжатлар, расмий доираянида билан мустаҳкамланган. Шунин учун, кокоридаги иккى шахзоданинг мастилиги боис кеч келиши ағарича малол билан кечириса хам, аслида бу зимидан Бобур томонидан тартибисизлик ва тарбиясизлик даражасида баҳоланган.

(Давоми. Боши ўтган сонларда.)

кат эшилтилган эмас».
Захириддин Бобур Бадиuzzamон мирзо ўшистирган маросимига келар экан, у ердаги сарой тартибига кўра келган меҳмонлар қандай ҳойлашганилларни аниқ тасвирлайди. Бу оркали биз Ҳусросон салтанатидаги энг мўбабар давлат арабблари кимлиги, қандай мавкега ғаллиги, мамлакат ҳукмдори олдидаги қандай обўръ-эътибори борлиги ва бошقا кўпгина маълумотларни билib оламиз.

Булгардан ташкири, Бобур келтирган маълумотда Ҳусросон салтанатидаги бир неча вакиллари номларини тилга олганни, бу тарихий манба сифатидаги муҳим аҳамият касб этса, иккинчи томондан дипломатик манзарани аниқ тасвирлаб беради. Учинчидан, Бобурнинг тасвirlаш маҳоратига оид қарашларимизни бойитади: «Бадиuzzamон мирзонинг ўйлари албаба ён эшиклик бўлур эди. Мирзо доим бу эшикнинг ёнида ўтупур эди, бир тушакни бу эшикнинг ёнида солиб эдилар. Бадиuzzamон мирзо ва Музаффар мирзо бу тушакка ўтупрдилар, яна бир тушакни рост кўнда солиб эдилар. Абулмуҳсин мирзо ва мен бу тушакка ўтупрдук. Бадиuzzamон мирзонинг тушакидин кўйи чап ёнда яна бир тушак солиб эдилар. Кошим Сulton ўзбак Шайбоний сultonларидиким, мирзонинг кўёви бўлур эди, Кошим Ҳусайн Сultonнинг отаси бўлган, яна Ибн Ҳусайн мирзо бу тушакда ўтупрдилар, **манга солонг тушакдин кўйи ўнг кўлумда** яна бир тушак солиб эдилар. Жаҳонгир мирзо била Абдураззок мирзо ул ўтупрдилар. Муҳаммад Бурундукбек ва Зуннубек Кошим Сulton била Ибн Ҳусайн мирзодин **хейли кутироқ ўтупрдилар**».

Темурйлар саройидан салтанат вакилларининг бир-бирларига бўлган муомалапарни белгиловчи муҳим жиҳатлардан бирни, уларнинг тазимини адо этишлари ва унинг даражаларидир. Бемалол айтиши мумкини, кишиларнинг ўзаро қундаклик муносабатларидаги учрайдиган бу ҳаракат дипломатия нуқти наризидан кўп ҳолларда сиёсий мазмун касб этган.

Юкоридаги ташрифининг охирда Бадиuzzamон мирзо билан учрашган Бобур «Иккичи нафавт келгандан (Бобур шу сафари давомиде мезбон сultonлар тақлифи билан Хиротда анагина туриб қолади) Бадиuzzamон мирзо бурунгидек таъзим кўлмади» дейдай. Шахзодадан ҳаракати Бобурнинг нағсониятига тегади, чунки темурйлар хонадонидаги Бадиuzzamон мирзо қанчанини нуғузга эга бўлса Бобур ҳам худди шундай даражада эди. Айнан аниқ дипломатик мезонини бузганинни сабабли Бобур бу сафар шахзода билан орани очик килиб, ўз шаши ва мавкеини унга кўрсатиб кўйишга қарор қилиди. Буни у Бадиuzzamон мирзодаги таъзим этмаслик сифатидаги беён этган. Энг муҳим, Бадиuzzamон мирзо ўйлар кўйиган камчиликларни тан олади ва қабулига кирган Бобурнинг унга таъзим этмаганинни мавжуд тартиби, дипломатик шартларни бушиш сифатидаги беён этади. Иккичи нафавт келгандан (Бадиuzzamон мирзо бурунгидек таъзим кўлмади) даражада баҳоламиди: «Иккичи нафавт келгандан (Бадиuzzamон мирзо бурунгидек таъзим кўлмади) Муҳаммад Бурундукбек ва Зуннубекка айтудирдиким, **агарни ўзим кичиктур, вали тўрум улупдур**, ота таҳтидиким, Самарқанд бўлгай, иккичи нафавт зарби рост олиб ўтупрдурмун, бу хонаводга учун ёт-ёғи билаким мунна жан ва жадал килибтурмэн, менинг тазимимда таъзир беважад, бу сўз мазкур бўлғоч, чун маъзул эди, мультириф бўлуб, тазимим хотироҳо кидилар».

Ҳасан КУДРАТУЛАЕВ,
филология фанлари
доктори, профессор
(Давоми бор.)

САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ҲЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ ЖАМОАСИ

**Халқимизни Ўзбекистон
Мустақиллигининг 14 йиллиги
байрами муносабати
билин самимий муборакбод этади.**

**Серқуёш диёrimiz осмони
ҳамиша мусаффо бўлиб, дехқону
соҳибкорларимиз, пахтакору
чорвадорларимиз ҳосили доимо
мўл бўлишини яратгандан
тилаб қоламиз.**

«ХОНҚА ДОН МАҲСУЛОТЛАРИ»

очиқ акциядорлик жамияти жамоаси

**юртдошларимизни Ўзбекистон
мустақиллигининг 14 йиллик байрами
билин чин дилдан табриклайди!**

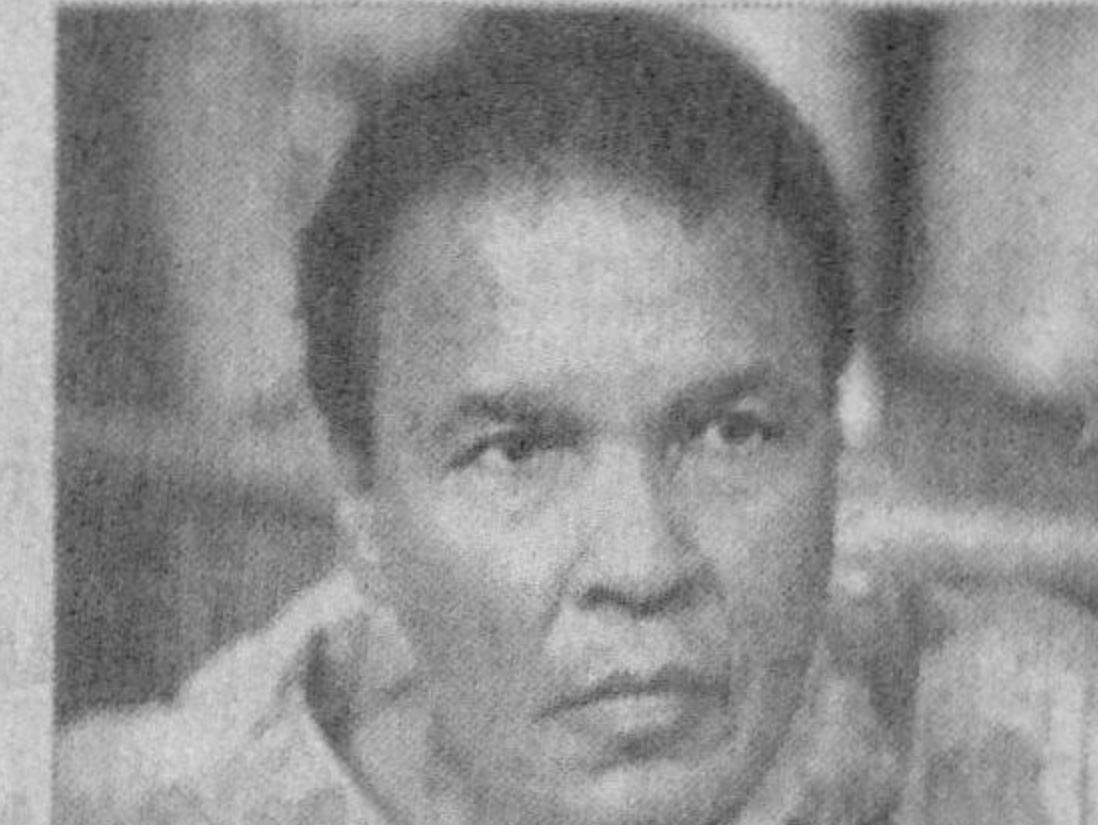
**Севимли диёrimizning гуллаб-яшнаши,
ривожланиши йўлидаги саъй-ҳаракатларингиз
самарали бўлаверсин!**

**Соғлиқ-саломатлик, оиласизларига тинчлик-тотувлик,
хонадонингизга кут-барака тилаймиз.**

Қутлуғ айём, барчамизга муборак бўлсин, азизлар!

АЛИ БИЛАН ТАЙСОН ҚўШНИ БЎЛДИ

Машҳур боксчи Муҳаммад Али Аризона штатидаги Парадайз Велли худудидан 1,64 миллион долларга янги ўй сотиб олди. Бор-йўги бу ётоқона ва бошқа қулийликларга эга бўлган бу ўй ундан бор-йўги 2 милни нарида жойлашган Май Тайсоннинг карориго олдида ўта жўн кўринади. Тайсон ўзининг ўй-жойини 2,1 миллион долларга сотиб олган. Албатта, ҳар иккаки боксчи бир-бирларини кўриши, ўзара мумоалада булишилари табии. Лекин Тайсон жуда катта қарашларни курган. Каптарларнинг галаси шу атрофда шайдиган одамларнинг жониги тегиб бўлган. Алининг бу ерга келиб колишига паркинсон касалини тадиқ этиш маркази Финиксда жойлашгани сабаб бўлди. Чунки у 1982 йилдан бери ана шу касалини бўйича даволани кельмокда.

Тошкент шаҳар ҳокимининг ижория маҳкамаси ер муносабатларини ва кўчмас мулк кадастрини тартибга солиши бош бошкармаси томонидан 1997 йил 7 ноябрь 683-АУ сониси. Давлат ордерига асосан 3-82/99 реестр рагамида давлат кадастри рўйхатидан ўтказилиб, Каймеков Аскарбек Абулбекови чонига берилган маълумотнома

БЕКОР КИЛИНАДИ

BOSH MUHARRIR:

Safar OSTONOV

TAHIR HAY'ATI:

Abdulla ORIPOV

Asliddin RUSTAMOV

Latif G'ULOMOV

Ashur QODIROV

Bobir ALIMOV

Habib SA'DULLA

Farruh HAMROEV

(Bosh muharrir
birinchil o'rinosor)

Alimqul SULTONOV

(Bosh muharrir o'rinosor)

Andrey ORLOV

(Bosh muharrir o'rinosor
«Golos Uzbekistana»)

Norbobo SHAKAROV

Nomoz SA'DULLAYEV

**To'lepbegern
QAIPBERGENOV**

**Muslihiddin
MUHIBBIDDENOV**

Olim MURODOV

**Abdug'ani
MAMASODIQOV**

(Mas'ul kotib)

MUASSIS:

O'ZBEKISTON XALQ
DEMOKRATIK PARTIYASI
MARKAZI KENGASHI

BO'IMLILAR:

Siyosat, partiya va
xalqaro hayot
133-10-13
Ma'naviyat va ma'rifat
133-69-45

Iqtimoiy hayot va
Iqtisodiyot
133-20-36
Parlament va huquq
133-67-21

Ekologiya, salomatlik
va odob-ahloq
133-44-55

Axborot, sport va
harbiy vatanparvarlik
133-21-43

Xatlar va
ommaviy ishlar
133-12-56 (Tel. Faks)
Mas'ul kotib
133-72-83

Reklama va e'lolar
133-38-55, 133-47-80

**VILOYAT
MUXBIRLARI:**

Andijona —
25-32-70
Buxoro —
222-10-92
Guliston —
25-22-32

Jizzaxda —
5-49-85
Navoiyda —
223-83-73

Namanganda —
6-43-43
Nukusda —
222-70-15

Samarqandda —
35-20-54
Urganchda —
226-51-35

Farg'onada —
26-43-62
Termizda —
3-79-98

MANZILIMIZ:

700000, TOSHKENT,
MATBUOTCHILAR
КОЧАСИ, 32-UY.
Email: uzovoz@karor.uz

<p